

Sygnatura akt VI Ka 866/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **9 października 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Peteja-Żak (spr.)

Sędziowie: SO Piotr Mika

SO Grażyna Tokarczyk

Protokolant: aplikant sędziowski Damian Baron

przy udziale Janusza Banacha Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. w G.

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2018 r.

sprawy skazanego **K. B.** ur. (...) w G.

syna M. i M.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 19 czerwca 2018 r. sygnatura akt III K 105/18

na mocy art. 437 k.p.k., art. 438 k.p.k., art. 624 § 1 k.p.k.

1) zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w części wstępnej w punkcie III ustala, że K. B. wskazanym tam wyrokiem skazany został za czyn z art. 157 § 2 k.k. i art. 281 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

- obniża wymiar orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności w punkcie 1 do 2 (dwóch) lat,

- na mocy art. 577 k.p.k. na poczet wymierzonej kary łącznej zalicza dodatkowo skazanemu okres 7 (siedmiu) dni, o który skrócona została kara pozbawienia wolności orzeczona w sprawie o sygn. akt IX K 1561/14;

2) w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. Z. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony skazanego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

4) zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 866/18

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 9 października 2018r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach, po uzyskaniu pisma Dyrektora Aresztu Śledczego w G., sygnalizującego potrzebę rozważenia czy zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego wobec **skazanego K. B.**, ustalił, że był on skazany 3 prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 30 grudnia 2014 roku, w sprawie o sygn. akt IX K 1561/14, za przestępstwa z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 224a kk i art. 18 § 3 kk w zw. z art. 224a kk, popełnione w dniu 15 października 2014 roku w warunkach ciągu przestępstw na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem na okres próby 3 lat oraz karę grzywny w wysokości 20 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych; na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach 16 i 17 października 2014 roku; postanowieniem z dnia 19 stycznia 2017 roku zarządzono wykonanie warunkowo zawieszonych kary pozbawienia wolności, zaliczając skazanemu na poczet tej kary okres jego zatrzymania w sprawie w dniach 16 i 17 października 2014 roku (tj. 2 dni), a ponadto orzeczono, że kara pozbawienia wolności podlega skróceniu o okres odpowiadający połowie uiszczonych stawek dziennych grzywny to jest o 7 dni;

II. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 11 sierpnia 2016 roku, w sprawie o sygn. akt IX K 284/16, za przestępstwo z art. 222 § 1 kk, popełnione w dniu 2 listopada 2015 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności;

III. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 25 kwietnia 2017 roku, w sprawie o sygn. akt IX K 1397/15, za przestępstwo z art. 280 § 1 kk i art. 157 § 2 kk i art. 57a § 1 kk przy zast. art. 11 § 2 kk, popełnione w dniu 28 sierpnia 2015 roku na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w okresie od dnia 28 sierpnia 2015 roku do dnia 4 lutego 2016 roku;

Wyrokiem łącznym z dnia 19 czerwca 2018r., w sprawie o sygn. akt III K 105/18, Sąd Rejonowy w Gliwicach w pkt 1 na mocy art. 569 § 1 kpk i art. 91 § 2 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punkcie I, II i III i wymierzył skazanemu K. B. karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

W pkt 2 na mocy art. 577 kpk na poczet łącznej kary pozbawienia wolności orzeczonej powyżej zaliczył skazanemu okres odbytej dotychczas kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 11 sierpnia 2016 roku w sprawie o sygn. akt IX K 284/16, od dnia 19 stycznia 2018 roku do dnia 11 maja 2018 roku oraz okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt IX K 1561/14, w dniach 16 i 17 października 2014 roku.

Nadto zasądził na rzecz obrońcy z urzędu stosowne wynagrodzenie tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu oraz zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa.

Postanowieniem z dnia 4 lipca 2018r., w następstwie wniosku Dyrektora Zakładu Karnego w S., na mocy art. 577 kpk w zw. z art. 420 § 2 kpk zmienił zaliczenie zawarte w punkcie 2 powyższego wyroku, zaliczając skazanemu na poczet kary łącznej okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. IX K 1561/14 w dniach 16 i 17 października 2014r., okres odbytej dotychczas kary w sprawie o sygn. IX K 284/16 od dnia 19 stycznia 2018r. godz. 09.55 do dnia 19 czerwca 2018r. oraz okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. IX K 1397/15 od dnia 28 sierpnia 2015r. godz. 22.00 do dnia 4 lutego 2016r. godz. 15.24. Równocześnie w tym samym dniu nie uwzględnił wniosku tego organu o rozstrzygnięcie wątpliwości w zakresie wykonania orzeczenia, a to skrócenia skazanemu wymierzonej kary łącznej o liczbę 7 dni, odpowiadającą połowie uiszczonych przez skazanego stawek dziennych grzywny w sprawie o sygn. IX K 1561/14 w trybie art. 71 § 2 kk.

Powyższy wyrok łączny zaskarżył obrońca skazanego, zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie orzeczenia o karze, zarzucając mu rażąco niewspółmierność orzeczonej skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności.

W oparciu o powyższe wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 poprzez wymierzenie skazanemu łagodniejszej kary łącznej z zastosowaniem zasady absorpcji.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego okazała się na tyle zasadna, że w następstwie jej wywiedzenia zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że w części wstępnej w punkcie III ustalono, że K. B. wskazanym tam wyrokiem został skazany za czyn z art. 157 § 2 kk i art. 281 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, obniżono wymiar orzeczonej skazanemu kary łącznej do 2 lat, nadto na mocy art. 577 kpk na poczet wymierzonej kary łącznej zaliczając dodatkowo skazanemu okres 7 dni, o który skrócona została kara pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie o sygn. akt IX K 1561/14.

Bez najmniejszych wątpliwości należy stwierdzić, że Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował przepisy prawa karnego materialnego obowiązujące od dnia 1 lipca 2015r., a więc po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U., poz. 396), zmieniającej m. in. brzmienie art. 85 kk. Od dnia 1 lipca 2015r., a więc dnia, w którym weszły w życie fundamentalne zmiany ustawodawstwa karnego, prawodawca przewidział diametralnie odmienne zasady łączenia kar i środków karnych, a tym samym gruntownie zmieniły się warunki pozwalające na wydawanie wyroków łącznych. W myśl art. 19 ust. 1 in fine noweli z dnia 20 lutego 2015r., przepisy rozdziału IX w nowym brzmieniu mogą znaleźć zastosowanie do kar prawomocnie orzeczonych przed 1 lipca 2015 r. tylko wtedy, gdy „zachodzi potrzeba” orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po tym dniu. Oceny, czy zachodzi potrzeba, o której mowa, należy naturalnie dokonywać według przepisów rozdziału IX w nowym brzmieniu. Jeżeli zgodnie z tymi przepisami należałoby połączyć karę orzeczoną prawomocnie 1 lipca 2015 r. lub później z jedną albo większą liczbą kar orzeczonych prawomocnie przed tą datą, wówczas należy na podstawie art. 4 § 1 kk rozstrzygnąć, czy stosować dalej przepisy rozdziału IX w nowym brzmieniu, czy też w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015r. Mając na względzie tę ważką zmianę oraz w polu widzenia wyroki Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 11 sierpnia 2016r., w sprawie IX K 284/16, oraz z dnia 25 kwietnia 2017r., w sprawie IX K 1397/15, zapadłe zatem i prawomocne po dniu 1 lipca 2015r., Sąd Rejonowy słusznie uznał, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie nowelizacji ustawy.

Pamiętając o treści przywołanego już wyżej art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015.396), który stanowi, że znowelizowanych przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego, dotyczących zbiegu przestępstw oraz łączenia kar i środków karnych, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, Sąd I instancji trafnie uznał, iż zastosowanie przepisu art. 85 § 2 kk (który wszedł w życie w dniu 1 lipca 2015r.) obecnie jest dla skazanego względniejsze i korzystniejsze. Trzeba bowiem zauważyć, iż podstawą orzeczenia obecnie kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89 kk, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1 tego przepisu.

Jak wynika z treści opinii nadesłanej przez Dyrektora Zakładu Karnego nr (...) w S., karty karnej oraz dokumentacji z NOE-SAD, skazany w czasie orzekania przez Sąd Rejonowy do dnia 19 stycznia 2018r. odbywał karę 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem w sprawie o sygn. IX K 284/16 (odbywa ją nadal), zaś następnie będzie odbywał kary odpowiednio orzeczone w sprawach IX K 1561/14 i IX K 1397/15, a zatem zgodnie z art. 85 § 1 i 2 kk kary te – jako podlegające wykonaniu – stały się podstawą orzeczenia kary łącznej. Nie może być wątpliwości, iż zastosowanie tego przepisu było zatem względniejsze i korzystniejsze dla skazanego, który ma do odbycia poza aktualnie wykonywaną karą w sprawie IX K 284/16 jeszcze dwie inne kary tego samego rodzaju, podlegające łączeniu.

Wymiar kary łącznej zatem w oparciu o przepisy art. 85 § 1 i 2 kk oraz art. 86 § 1 kk w nowym brzmieniu mógł wynosić w granicach od najwyższej z kar wymierzonych do ich sumy, a więc w przypadku kary łącznej pozbawienia wolności od 1 roku i 2 miesięcy (sprawy o sygn. IX K 1561/14 i IX K 1397/15) do sumy kar 3 lat i 4 miesięcy.

W pełni zaaprobować należy także poglądy Sądu Rejonowego wyartykułowane w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku co do okoliczności, jakie winny zostać uwzględnione przy wymiarze kary łącznej. Zgodnie z utrwalonym w tym zakresie orzecznictwem Sądu Najwyższego, wymiar kary łącznej winien być kształtowany przy uwzględnieniu w pierwszej kolejności celów zapobiegawczych i wychowawczych kary, jak też jej społecznego oddziaływania. Istotnym

staje się w kontekście tych celów ustalenie zatem związku przedmiotowego i podmiotowego pomiędzy czynami podlegającymi objęciu karą łączną oraz czas popełnienia przestępstw, jak też ustalenie okoliczności związanych z zachowaniem i szeroko rozumianą sytuacją skazanego po wydaniu wyroków, na mocy których orzeczono kary jednostkowe, w celu rozważenia ich wpływu na ewentualne złagodzenie.

Wymiar orzeczonej kary łącznej winien w prawidłowy sposób odzwierciedlać związek przedmiotowy łączący poszczególne przestępstwa. Trzeba zatem stwierdzić, że zachodzący pomiędzy nimi związek podmiotowo – przedmiotowy jest na tyle ścisły, że uzasadniał ustalenie wymiaru kary łącznej w oparciu o zasadę absorpcji częściowej. Przestępstwa objęte tym zbiegiem są w dużej mierze podobne do siebie rodzajowo, godząc w te same dobra chronione prawem, zauważalne jest bowiem popełnienie przez skazanego trzech czynów skierowanych przeciwko działalności instytucji państwowych, w tym jednego godzącego także w nietykalność cielesną funkcjonariusza, następnie zaś przestępstwa wymierzonego w mienie oraz zdrowie i życie człowieka. Z drugiej strony uwagę zwraca fakt, iż czynów tych było łącznie 4, z czego dwa z nich zostały popełnione w tego samego dnia w październiku 2014r., kolejny w sierpniu 2015r., ostatni zaś już z początkiem listopada 2015r. Trzeba pamiętać, że jakkolwiek przy orzekaniu kary łącznej możliwe jest zastosowanie zarówno zasady pełnej absorpcji, jak i zasady pełnej kumulacji, to jednak zastosowanie każdej z tych zasad jest rozstrzygnięciem skrajnym, które może być stosowane wyjątkowo (por. wyrok SN z dnia 2 XII 1975r., Rw 628/75, OSNKW 1976, nr 2, poz. 33). W szczególności zatem zasada absorpcji przy wymierzaniu kary łącznej może być zastosowana, gdy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami zachodzi bliski związek przedmiotowy i podmiotowy, a przesłanka prognostyczna pozwala na stwierdzenie, że kara łączna w wysokości najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych jest wystarczającą oceną zachowania się sprawcy (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 3 I 1997r., II AKa 321/96, Orz. Prok. i Pr. 1997, nr 7-8). Podkreślić też należy jednak, iż z reguły popełnienie dwóch lub więcej przestępstw jest czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy pełnej absorpcji (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 12 VII 2000r., II AKa 171/00, OSA 2001, nr 1). Te wszystkie okoliczności przemawiały zatem za zastosowaniem w omawianym przypadku mieszanej metody ustalenia wymiaru kary łącznej – tzw. zasady asperacji, a więc za wymierzeniem kary poniżej sumy kar jednostkowych i powyżej najsurowszej kary jednostkowej.

Równocześnie istotne znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Należy podkreślić, że popełnienie dwóch lub więcej przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji. Absorpcję należy stosować bardzo ostrożnie, biorąc pod uwagę negatywną co do sprawcy przesłankę prognostyczną, jaką jest popełnienie kilku przestępstw w przeszłości. To właśnie względy prognostyczne nakazują przy orzekaniu kary łącznej w wyroku łącznym wzięcie pod uwagę sylwetki skazanego w kontekście jego zachowania w toku odbywania kar pozbawienia wolności, w szczególności w celu ustalenia stopnia, w jakim pobyt skazanego w zakładzie karnym wpłynął na korektę ocenianych negatywnie właściwości skazanego. W dacie wydawania wyroku łącznego okoliczności dotyczące właściwości i warunków osobistych skazanego w kontekście dostosowania wymiaru kary łącznej do realizacji celów w zakresie prewencji indywidualnej były przez Sąd Rejonowy oceniane w oparciu o opinię o skazanym nadesłaną z Zakładu Karnego nr (...) w S. w kontekście zachowania i postawy skazanego prezentowanej w jednostce; trzeba przyznać, że ta opinia jest pozytywna. Tak w trakcie życia przed osadzeniem, jak i w warunkach izolacji cieszył i cieszy się on dobrą opinią, a jego zachowanie jest oceniane pozytywnie. Krytycznie ustosunkowywał się on do popełnionych przestępstw, karę odbywa w systemie programowego oddziaływania, nie był karany dyscyplinarnie, wykazał także zainteresowanie podjęciem pracy, a jego wniosek w tym przedmiocie został rozpatrzony pozytywnie (od marca 2018r. miał rozpocząć pracę w miejscowym przedsiębiorstwie).

Dokonując kontroli instancyjnej oraz mając w polu widzenia powyższe ustalenia, Sąd odwoławczy, uwzględniając w znacznej mierze wnioski apelacji, obniżył wymiar kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 1 do 2 lat. Takie rozstrzygnięcie, przy uwzględnieniu całościowej przestępczej działalności skazanego, mając w polu widzenia pewną regularność w popełnieniu przestępstw, z drugiej zaś strony ich rodzaj oraz stosunkowo surowe kary jednostkowe wymierzone za czyny zwłaszcza wyrokami w sprawach o sygn. IX K 1561/14 i IX K 284/16, spełnia kryteria sprawiedliwości i racjonalności w kontekście wyżej wskazanych kryteriów. Trzeba bowiem podkreślić, iż skazany jest

osobą jeszcze bardzo młodą, co w kontekście dobrej o nim opinii penitencjarnej nakazuje dać prymat względem wychowawczym, przy uwzględnieniu racjonalności wymierzonej kary, tak by jak najszybciej skazany mógł powrócić do społeczeństwa i tam podjąć dalszy proces swojej resocjalizacji. Kara łączna wymierzona w takiej wysokości jawi się więc jako kara wyważona i sprawiedliwa.

Równocześnie Sąd odwoławczy – po analizie akt sprawy IX K 1397/15 oraz karty karnej – ustalił, iż K. B. wyrokiem wydanym w tej sprawie został skazany za czyn z art. 157 § 2 kk i art. 281 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i w tym zakresie należało wyrok zmienić.

Nie podzielono także poglądu Sądu Rejonowego zaprezentowanego w postanowieniu z dnia 4 lipca 2018r., w którym Sąd ten nie uwzględnił wniosku Dyrektora Zakładu Karnego, odmawiając zaliczenia na poczet kary łącznej okresu 7 dni, odpowiadającego połowie uiszczonych przez skazanego stawek dziennych grzywny w sprawie o sygn. IX K 1561/14. Wbrew zawartym tam wywodom podstawę do łączenia i wymierzenia kary łącznej pozbawienia wolności stanowiła kara jednostkowa w wymiarze 1 roku i 2 miesięcy, orzeczona w sprawie IX K 1561/14, nie zaś ta kara, ale w postaci skróconej o okres 7 dni. W pełni zatem zasadnym był wniosek płynący z jednostki penitencjarnej w tym względzie.

Z powyższych względów nie dostrzegając innych, także nie podniesionych przez skarżących uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu, Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w omówionym zakresie, utrzymując go w mocy w pozostałej części.

Z uwagi na fakt niepokrycia przez skazanego kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu przez wyznaczonego z urzędu obrońcę, Sąd odwoławczy na stosowny wniosek obrońcy zasądził na jego rzecz od Skarbu Państwa wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej minimalnej stawce wynagrodzenia za reprezentowanie strony w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego.

Fakt długotrwałego pozbawienia skazanego wolności był podstawą rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego o zwolnieniu skazanego z obowiązku poniesienia wydatków postępowania odwoławczego, którymi obciążono Skarb Państwa.

30 X 2018r.